

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

DIACONU Iurie
CATAN Liliana
GUZUN Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Ilașco Valentin în numele părții vătămate Labens Albert, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2018, în cauza penală privindul pe

RUSU Dan XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.04.2017 – 13.03.2018;

Instanța de apel: 25.04.2018 – 28.06.2018;

Instanța de recurs: 18.09.2018 – 28.11.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 13 martie 2018 Rusu D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an. În temeiul art.90 alin. (6) lit. a) Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an, inculpatul fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de Labens A. a fost admisă parțial, fiind încasată din contul lui Rusu D. în beneficiul lui Labens A. suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 1400 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, în rest acțiunea civilă a fost respinsă.

Totodată, a fost respinsă solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul lui Rusu D. a cheltuielilor judiciare suportate de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 238,80 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, Rusu D., la 18 august 2016, în jurul orei 17.50, conducând autoturismul de model „Opel Vectra” cu n/i

XXXXX, pe str. Ștefan Vodă din sat. Tîrnova, r-nul Dondușeni, la intersecția cu strada I. Mahu, neavând o experiență suficientă, dar având o încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009, și anume: pct.10 alin.(1) lit. b), conform căruia: *persoana care conduce un vehicul trebuie: să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; pct. 45.1 conform căruia: conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră; pct. 45.2 care prevede că: în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; pct. 49 conform căruia: în funcție de viteza de deplasare, conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea.*

Astfel, Rusu D., posesor al permisului de conducere nr.XXXXX, eliberat la 27.10.2015, pentru categoria „B”, nu a respectat prevederile prezentului regulament, ca urmare nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport și ieșind pe contrasens a tamponat frontal biciclistul Labens A., care se deplasa pe o bicicletă de model sovietic. În urma impactului, părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de traumă craniu-cerebrală închisă, fractura liniară a osului frontal, contuzia cerebrală, comă cerebrală gr.1-2, fractura osului nazal, multiple plăgi contuze ale feței, buzelor superioare și inferioare, fractura închisă comunitivă a tibiei gambei stânga, hemartroza articulației genunchiului stâng, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unor obiecte contodente dure, caracteristice unui accident rutier, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.44 D din 24.03.2017 se califică, în comun, ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

În urma testării cu dispozitivul „DRAGER 8510 RO” pentru confirmarea stării de ebrietate și aprecierea concentrației alcoolului în aerul expirat, conform datelor fișei de examinare în aerul expirat la conducătorul auto Rusu D. concentrația de alcool constituia 0,00 mg/l, starea examinatului fiind apreciată ca „treaz”.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către partea vătămată Labens A. și avocatul acestuia Ilașco V., care în apelul comun au solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Rusu D. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal și să-i fie stabilită

pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. De asemenea, apelanții au solicitat restituirea în natură a obiectelor nimicite în urma săvârșirii infracțiunii: bicicleta și ceasul de mână și încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 120000 lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei.

În susținerea celor solicitate apelanții au invocat, că prima instanță în principiu corect a calificat acțiunile lui Rusu D. în baza art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, însă i-a aplicat acestuia pedeapsa prea blândă, care de altfel nu este în coraport cu consecințele faptei prejudiciabile comise, or, partea vătămată a rămas bolnav și invalid pe viață, vătămarile corporale primite în urma accidentului rutier, fiind calificate ca grave și periculoase pentru viață. Labens A. și-a pierdut vederea la ochiul stâng, fapt confirmat la 29.05.2017, de către Consiliul pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă Dondușeni.

Totodată, părțile au consemnat că instanța greșit a indicat în sentință precum că inculpatul a încălcat prevederile din pct.49 al RCR aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009, potrivit căruia în funcție de viteza de deplasare, conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea, or, impactul a fost frontal și nu din urmă, astfel instanța urma să facă trimitere la pct.2) și pct.42) alin.(2) din acest Regulament, întrucât s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a intrat cu automobilul pe contrasens.

Instanța eronat a menționat precum că partea vătămată la momentul accidentului rutier era în stare de ebrietate, în baza unei informații a IMSP Spitalului raional Dondușeni din 19.09.2017, aceasta fiind neautentică, fiind o informație fără referire la extrasul din registrul de înregistrare a probelor (sângelui) colectat și trimitere la fișa medicală de staționar, fără a fi indicat actul de predare-primire a probelor biologice (sânge) pentru determinarea alcoolemiei, iar faptul stării de ebrietate a părții vătămate nu a fost stabilită nici de ofițerul de urmărire penală și nici de către procurorul în cadrul urmăririi penale.

Declarațiile inculpatului Rusu D., precum că a achitat tratamentul părții vătămate și și-a cerut scuze, se combat prin declarațiile părții vătămate Labens A., care a menționat că în principiu a fost tratat în baza poliției de asigurare medicală, pe inculpat anterior nu l-a cunoscut, l-a văzut prima dată în ședința de judecată, respectiv, concluzia instanței precum că inculpatul se căiește sincer, este eronată.

Prima instanță în mod repetat a refuzat nemotivat solicitarea reprezentantului părții vătămate de a fi audiată în calitate de martor soția părții vătămate, Labens P., iar procurorul contrar art.93 Cod de procedură penală nu a recunoscut ca corpuri delictive evidente la dosar bicicleta și ceasul de mână a părții vătămate, ulterior instanța refuzând nemotivat de a le anexa la dosar. Totodată, în sentință instanța a făcut referire și la declarațiile martorului Dumanciuc S., care nu a fost audiat în ședința de judecată. Apelanții au mai menționat că instanța superficial a soluționat acțiunea civilă, ceea ce a condus la o diminuare evidentă a evaluării cuantumului despăgubirilor materiale și morale acordate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2018, apelul comun declarat de partea vătămată și avocatul acesteia, a fost admis, cu casarea părțială a

sentinței, în latura civilă și a corpurilor delictive, și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Acțiunea civilă înaintată de Labens A. a fost admisă parțial, în partea încasării prejudiciului moral, cu dispunerea încasării din contul inculpatului Rusu D. în beneficiul părții vătămate a sumei de 35000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, totodată s-a dispus și restituirea bicicletei de tip sovietic părții vătămate, care se află la păstrare la ÎI „ĂRA”.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe în latura condamnării lui Rusu D., precum și a recuperării prejudiciului material cauzat prin infracțiune, încasării cheltuielilor pentru asistența juridică și cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare, au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că sentința a fost atacată în latura pedepsei aplicate inculpatului Rusu D., apelanții considerând că instanța eronat a concluzionat ca fiind oportună aplicarea prevederilor art.90 Cod penal. Respectiv, în ce privește pedeapsa aplicată lui Rusu D. în baza art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal de 3 ani închisoare, cu suspendarea executării acesteia în temeiul art.90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 an și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, s-a considerat că aceasta este una echitabilă și pasibilă să atingă scopurile pedepsei penale stabilite de legislator la art.61 alin.(2) Cod penal.

Curtea de Apel a menționat că pedeapsa principală aplicată inculpatului Rusu D., sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a acesteia pe o perioadă de probațiune de 1 an, este în coraport cu gravitatea faptei comise - infracțiune gravă comisă din imprudență, cu personalitatea inculpatului - nu are antecedente penale, pentru prima dată este atras la răspunderea penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai, fiind student, nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru. Referitor la cuantumul stabilit al pedepsei principale și modului de executare al acesteia, s-a menționat că, la caz, lipsesc circumstanțe care ar agrava răspunderea inculpatului, ultimul recunoscând integral vinovăția în producerea accidentului rutier ce avut loc la data de 18.08.2016 și reparând parțial prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă, chiar din start întreprinzând măsuri în acest sens. Colegiul a considerat, că inculpatul Rusu D. va fi mai mult util societății aflându-se la libertate, astfel având mai multe șanse de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Din motivele expuse, criticile aduse de către apelanți în ceea ce privește blândețea pedepsei aplicate prin sentință inculpatului Rusu D., au fost apreciate ca nefondate, or, la aplicarea pedepsei penale, instanța s-a conformat prevederilor legii care reglementează procesul de stabilire și de individualizare a pedepsei, motivându-și suficient soluția luată sub aspectul neaplicării pedepsei cu executare reală.

Cu privire la criticele ce țin de cuantumul prejudiciului moral stabilit spre încasare din contul inculpatului Rusu D. în beneficiul părții vătămate pentru suferințele cauzate prin infracțiune, instanța le-a apreciat ca întemeiate relevând în acest aspect următoarele.

Potrivit actelor cauzei, partea vătămată a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea de la inculpat a sumei de 1400 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 120000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 5000 lei pentru asistența juridică. Prima

instanță a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Labens A., dispunând încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 10000 lei, cu titlu de prejudiciu material a sumei de 1400 lei și cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică suma de 5000 lei.

Cât privește repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, precum și cheltuielile de judecată suportate pentru asistența juridică, s-a apreciat că dispozițiile sentinței în această latură sunt întemeiate, nefiind necesară modificarea soluției instanței de fond în acest sens.

În ce privește ceasul de mână și bicicleta de tip sovietic - bunuri a căror contravaloare inițial s-a solicitat să fie încasată, ulterior invocându-se restituirea lor în natură, instanța de apel a constatat că ceasul de mână a fost restituit lui Labens A., fapt confirmat de ultimul în ședința instanței de apel, iar bicicleta de model sovietic, prin ordonanța Procuraturii Dondușeni din 08.09.2016 a fost recunoscută în calitate de corp delict și anexată la prezenta cauză penală, păstrându-se la parcare specială II „ĂRA” din or. Dondușeni, str. M. Eminescu 67, respectiv, ținându-se cont de dispozițiile art.162 Cod de procedură penală, s-a conchis că corpul delict în cauză urmează a fi restituit proprietarului, adică lui Labens A.

Pe de altă parte, s-a apreciat că instanța de fond eronat a estimat caracterul și suferințele psihice suportate de către partea vătămată Labens A. în urma faptei infracționale a inculpatului Rusu D., exprimate prin încălcarea regulilor de securitate în timpul conducerii mijlocului de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viața părții vătămate, și a încasat de la inculpat suma de 10000 lei, or, suma dată nu este proporțională cu urmările prejudiciabile de ordin moral ale faptei ilicite descrise.

În susținerea acestei concluzii, instanța a făcut referire la prevederile art. 219 alin. (2) pct. 4) și art. 220 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, totodată consemnând că, potrivit art.1410 alin. (1), (5) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art.1398 Cod civil.

Astfel, potrivit art.1398 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În corespundere cu art. 1418 alin. (1) Cod civil, în caz de vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății - de tratament, de alimentație suplimentară, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc., iar potrivit art.1423 alin.(1) Cod civil mărimea compensației

pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensație poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

În speța dată, prezintă relevanță pentru stabilirea cuantumului prejudiciului moral că, partea vătămată Labens A. fiind tamponată frontal de către automobilul condus de Rusu D., în urma accidentului rutier i-au fost provocate vătămări sub formă de traumă craniu-cerebrală închisă, fractura liniară a osului frontal, contuzia cerebrală, comă cerebrală gr.1-2, fractura osului nazal, multiple plăgi contuze ale feței, buzelor superioare și inferioare, fractura închisă comunitivă a tibiei gambei stânga, hemartroza articulației genunchiului stâng, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unor obiecte contodente dure, caracteristice unui accident rutier, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 44D din 24.03.2017 se califică în comun ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață. Prin acestea, lui Labens A. i-au fost pricinuite atât suferințe fizice cât și psihice, concluzionându-se că suferințele suportate, în coroborare cu faptul că la vârsta de 72 ani i-au fost cauzate vătămarile grave, care i-au pus viața în pericol, suferințele suportate în rezultatul vătămarilor nominalizate, nefiind proporționale cuantumului despăgubirilor morale retribuite, urmând a fi încasată o sumă mai mare pentru ca aceasta să poată aduce satisfacție persoanei vătămate. În susținerea acestei concluzii, instanța a reținut și declarațiile martorului Labens P. depuse în instanța de apel, din care rezultă că partea vătămată a suferit atât fizic, cât și moral, soția acestuia fiind nevoită să-l ajute fizic în viața cotidiană datorită traumelor ce Labens A. le-a primit ca rezultat al accidentului rutier.

Potrivit cererii de apel, apelanții s-au referit la certificatul de dezabilitate și capacitate de muncă din 29.05.2017, eliberat lui Labens A., potrivit căruia, ultimului i s-a acordat grad sever de dezabilitate datorită afecțiunii generale prin suferințe oculare, fiind păstrate 35% a capacității de muncă, apelanții invocând că respectiva afecțiune a survenit ca consecință a accidentului rutier produs la 18.08.2016, totuși rezumând, că copia certificatului nominalizat a fost prezentat de către partea vătămată în cadrul ședinței instanței de fond, în vederea confirmării consecințelor faptei prejudiciabile ale inculpatului, însă la caz nu poate fi stabilită legătura cauzală dintre afecțiunea stabilită la Labens A. ce a condiționat încadrarea acestuia în gradul de dezabilitate sever și fapta prejudiciabilă comisă de către Rusu D., în acest aspect fiind necesare cunoștințe specializate în domeniul medical. Dat fiind faptul, că apelanții în ședința de judecată a instanței de apel au considerat inoportună numirea în acest sens a unei expertize medico-legale, nesusținând această solicitare invocată anterior, Colegiul nu a reținut legătura cauzală între dezabilitatea stabilită la Labens A. și accidentul rutier.

Prin urmare, verificând temeinicia cerințelor formulate de apelanți în latura ce ține de recuperarea despăgubirilor materiale cu caracter moral, ținând cont că inculpatul până la moment a restituit părții vătămate suma de 11400 lei, s-a statuat că urmează a fi admise în parte solicitările înaintate, dispunând încasarea a încă 35000 lei cu titlu de prejudiciu moral, ținându-se cont de suferințele suportate de către Labens A. în legătură cu fapta penală comisă din imprudență de către Rusu D., or, suma de 110000 lei solicitată în acest sens, în

lumina jurisprudenței Republicii Moldova, este una exagerată în raport cu fapta prejudiciabilă comisă.

Cât privește invocarea părții vătămate privitor la necesitatea suportării unor cheltuieli continue și viitoare de tratament, în motivarea cuantumului solicitat de 110000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, Colegiul o consideră eronată, or, încasarea sumelor în contul cheltuielilor viitoare, și altor cheltuieli suplimentare în legătură cu accidentul rutier, nu se cataloghează ca prejudiciu moral, reglementându-se de prevederile art.1418 Cod civil, partea vătămată în urma suportării acestor cheltuieli fiind în drept de a se adresa ulterior cu acțiune civilă în ordinea procedurii civile.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul Ilașco V. acționând în numele părții vătămate, contestă cu recurs ordinar decizia solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în latura civilă, cu dispunerea încasării din contul inculpatului a sumei de 75000 lei, pentru prejudiciul moral ce i-a fost cauzat prin infracțiunea comisă de Rusu D. prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În fapt, în argumentarea cererii se invocă că, instanța de apel nu s-a expus asupra celor consemnate de apelanți în cererea de apel, și anume: în decizie nu se regăsesc careva argumente la critica că instanța de fond fără a avea careva probe concludente a conchis că starea de ebrietate a părții vătămate condiționează stabilirea unei pedepse mai blânde inculpatului; Rusu D., prin acțiunile sale, a încălcat inclusiv pct. 2 și 42 din RCR, ceea ce nu i-a fost incriminat, deoarece acesta a intrat cu automobilul pe contrasens; prima instanță a făcut trimitere la circumstanțe atenuante care nu s-au adeverit, or faptul că Rusu D. a prezentat câteva bonuri de la farmacie nu confirmă că acesta a procurat medicamente anume pentru partea vătămată. Prin aceste omisiuni, instanța de apel a încălcat principiile unui proces echitabil.

Instanța de apel, ignorând dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, a consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată probele cercetate, însă potrivit înregistrării audio, toată această procedură a durat câteva minute, iar instanța doar a făcut referire la probe, nominalizându-le fără să le citească conținutul, prin aceasta încălcând grav procedura.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de reprezentantul părții vătămate menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru considerentele ce urmează.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază în drept pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de

apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Pentru a statua asupra netemeinicii cererii de recurs depuse de apărătorul Ilașco V., instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârea recurată este conformă legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să o afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de recurent, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, de natură să răstoarne soluția instanței de apel adoptată pe caz.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de apărătorul părții vătămate se constată că acesta, invocă drept temei de casare art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, intervenind cu solicitarea de a se dispune casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în latura civilă, și anume să fie încasat din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Labens A. suma de 75000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiunea comisă de Rusu D. și prescrisă de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Exceptând solicitarea de mai sus, Colegiul constată că, recurentul, în conținutul cererii de recurs nu vine cu careva argumente în vederea susținerii poziției de modificare a deciziei instanței de apel anume în latura civilă, dar pretinde că nu a primit răspuns la toate alegațiile din apelul declarat în comun cu partea vătămată Labens A., ceea ce a afectat echitatea procedurii desfășurate de Curtea de Apel.

Colegiul apreciază că recursul declarat este mai degrabă un „*apel deghezat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea instanței de apel, prin care apelul comun declarat de partea vătămată și avocatul acesteia, a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, în latura civilă și a corpurilor delictive, și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea civilă înaintată de Labens A. a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului Rusu D. în beneficiul părții vătămate a sumei de 35000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, totodată s-a dispus și restituirea bicicletei de tip sovietic părții vătămate, care se află la păstrare la ÎI „ĂRA”.

În rest, dispozițiile sentinței în latura condamnării lui Rusu D., precum și a recuperării prejudiciului material cauzat prin infracțiune, încasării cheltuielilor pentru asistența juridică și cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare, au fost menținute.

Colegiul penal consideră că, corect instanța de apel a intervenit în sentință, în partea soluționării acțiunii civile, majorând cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi rambursat de inculpat părții vătămate, de la 10000 lei la 35000 lei, ținând seama în acest

aspect de prevederile legale ce guvernează procedura judecării acțiunii civile de către instanța penală.

Astfel, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale.

În procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar pentru exercitarea acesteia este necesar întrunirea cumulativă a anumitor condiții. În primul rând, este important de a constata dacă infracțiunea a provocat un prejudiciu, care poate fi material, moral sau fizic. După care, se va stabili legătura de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat. În final, pentru a se putea pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate și poate fi evaluat.

Urmărind aceiași consecutivitate de idei, instanța de apel a făcut trimitere la prevederile art.219 alin.(2) pct.4) și art. 220 alin.(2),(3) Cod de procedură penală, totodată consemnând că, potrivit art.1410 alin.(1), (5) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art.1398 Cod civil.

Potrivit art.1398 alin.(1) Cod civil, cel care acțiunează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În corespundere cu dispoziția art.1418 alin. (1) din Codul civil, în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății - de tratament, de alimentație suplimentară, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc., iar potrivit art.1423 alin.(1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensație poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

În speța dată, pentru instanța de apel a prezentat relevanță pentru stabilirea cuantumului prejudiciului moral faptul că, părții vătămate Labens A., care a fost tamponată frontal de către automobilul condus de Rusu D., i-au fost cauzate vătămări sub formă de traumă craniu-cerebrală închisă, fractura liniară a osului frontal, contuzia cerebrală, comă cerebrală gr.1-2, fractura osului nazal, multiple plăgi contuze ale feței, buzelor superioare și inferioare, fractura închisă comunitivă a tibiei gambei stânga, hemartroza articulației

genunchiului stâng, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unor obiecte contodente dure, caracteristice unui accident rutier, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 44D din 24.03.2017 se califică în comun ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Din cele descrise supra, se conchide că, lui Labens A., indubitabil i-au fost pricinuite atât suferințe fizice, cât și psihice, care i-au pus viața în pericol, iar suma de 10000 lei, acordată de prima instanță pentru recuperarea prejudiciului moral nu poate fi considerată nici compensatorie și nici proporțională celor suferite de parte. De aceea, corect instanța de apel a statuat asupra majorării cuantumului prejudiciului moral, până la 35000 lei, urmărind în acest sens aducerea unei satisfacții echitabile persoanei vătămate.

Soluția instanței de apel se menține integral de către Colegiul penal.

În continuare, vizavi de inadmisibilitatea celorlalte critici ale recurentului, se notează că, argumentele din cererea de recurs prezintă elemente de similitudine cu cele din cererea de apel, declarată de aceeași parte. Adică, avocatul Ilașco V. la etapa judecării cauzei în instanța de apel a înaintat critici similare celor disputate în procedura de recurs, respectiv asupra problemelor ridicate de acesta în cererea de recurs, există deja o hotărâre judecătorească ce cuprinde răspunsurile detaliate cu privire la pedeapsa aplicată inculpatului în raport cu fapta prejudiciabilă comisă de acesta și echitatea, în general, a procesului penal desfășurat în privința lui Rusu D.

Despre faptul că, instanța de apel nu a formulat un răspuns detaliat la fiecare argument avansat de apelanți, Colegiul reiterează despre statuările Curții Europene referitoare la exigențele de motivare a unei hotărâri judecătorești, apreciate în coroborare cu echitatea procedurii penale desfășurate împotriva inculpatului, unde Curtea a evidențiat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, *inter alia*, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor din dosar, care urmează a fi luate în considerație într-un mod adecvat. Totuși, deși art. 6 § 1 obligă instanțele de a prezenta motive în susținerea hotărârilor sale, norma nu poate fi înțeleasă întru a obliga să fie adus un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*a se vedea Van de Hurk v. the Netherlands, 19 April 1994, §§ 59 și 61, Series A no. 288, și Burg and Others v. France (dec.), ECHR 2003-II*). Extinderea obligației de a motiva poate depinde în special de natura deciziei și urmează a fi apreciată în lumina circumstanțelor fiecărei spețe în parte (*a se vedea Ruiz Torija v. Spain and Hiro Balani v. Spain, hotărâri din 9 decembrie 1994, § 29 și § 27, respectiv, Series A nos. 303-A și 303-B, respectiv, și Helle vs. Finland, 19 decembrie 1997, Reports 1997-VIII, § 55*). Respectiv, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument avansat de părți, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei.

Tot în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut

prin mai multe argumente criticele apelanților ce vizau pedeapsa aplicată inculpatului, circumstanțele atenuante sau agravante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a pedepsei, totodată decizia cuprinde și temeuri de respingere a solicitării părții vătămate privind acoperirea unor cheltuieli continue și viitoare de tratament, de către inculpat, evaluate la suma de 110000 lei.

Având în vedere cele expuse, instanța de recurs se va limita de a formula răspunsuri detaliate cu privire la criticele ce țin de pretinsa încălcare a pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, întrucât în partea descriptivă a deciziei contestate a instanței de apel se conțin deja răspunsuri argumentate vizavi de chestiunile ridicate de recurent în recursul declarat.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de avocatul Ilașco V., nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ilașco Valentin în numele părții vătămate Labens Albert, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe Rusu Dan XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 decembrie 2018.

Președinte

DIACONU Iurie

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

GUZUN Ion